

Souhrnné výsledky konjunkturálního průzkumu v podnikové sféře

Český statistický úřad provedl v květnu 2012 celostátní konjunkturální průzkum názorů vedoucích pracovníků vybraných podniků z oblasti průmyslu, stavebnictví, obchodu a vybraných odvětví služeb. Tento průzkum byl zaměřen **jednak na hodnocení situace v hlavních oblastech podnikové ekonomiky v květnu a na krátkodobý výhled pro příští měsíce ve srovnání se situací, jak se jevila respondentům v období průzkumu.**

Průzkum se týkal 986 průmyslových podniků (tržby z průmyslové činnosti těchto podniků představují více než polovinu tržeb za průmyslové podniky celkem), ve stavebnictví 482 podniků, tento soubor pokrývá zhruba polovinu stavebních prací provedených podle dodavatelských smluv ve stavebnictví celkem, 272 podniků obchodu a 668 podniků vybraných odvětví služeb.

1. Konjunkturální průzkum v průmyslových podnicích

V **průmyslu** se v květnu hodnocení současné celkové **ekonomické situace** snížilo. 33 % respondentů hodnotí svou ekonomickou situaci jako dobrou, 62,7 % jako uspokojivou a 4,3 % jako špatnou. V rámci zpracovatelského průmyslu byla ekonomická situace uspokojivá u respondentů se 64,8 % tržeb. Jako špatnou označili svoji ekonomickou situaci respondenti z oblasti zpracovatelského průmyslu s 4,9 % tržeb. Jedná se zejména o některé podniky výroby oděvů, výroby nábytku a opravy a instalace strojů a zařízení. Dobrá ekonomická situace byla u respondentů s 30,3 % tržeb ze zpracovatelského průmyslu.

Hodnocení současné **celkové a zahraniční poptávky** se snížilo také. Úroveň celkové poptávky (knihy zakázek) považovali za uspokojivou respondenti s 87,1 % tržeb, respondenti s 3,7 % tržeb hodnotili úroveň celkové poptávky po své produkci jako vyšší a respondenti s 9,2 % tržeb jako nízkou. V rámci zpracovatelského průmyslu byla úroveň celkové poptávky v období průzkumu hodnocena jako uspokojivá u respondentů s 85,8 % tržeb, jako nízká u respondentů s 10 % tržeb a vyšší poptávka byla u respondentů s 4,2 % tržeb.

Pro zahraniční odběratele dodává část svých výrobků zhruba 89 % z celkového počtu vybraných podniků. Z nich podniky s 84,7 % tržeb považovaly úroveň **zahraniční poptávky** za uspokojivou, podniky s 11,5 % tržeb za nízkou a jako vysokou označili poptávku zahraničních partnerů respondenti s 3,8 % tržeb. Ve zpracovatelském průmyslu byla úroveň zahraniční poptávky považována za uspokojivou u respondentů se 82,6 % tržeb, u 13,1 % za nízkou a u 4,3 % za vysokou.

Výrobní činnost vzrostla u podniků s 11,5 % tržeb, poklesla u 10,6 % podniků a u podniků se 77,9 % tržeb byla výrobní činnost stabilizovaná. Ve zpracovatelském průmyslu se výrobní činnost zvýšila u respondentů s 13 % tržeb, snížení se týkalo podniků se 7,3 % a neměnnost podniků se 79,7 % tržeb.

Zásoby hotových výrobků se podle respondentů nezměnily. Stav **zásob hotových výrobků** považovali v období průzkumu respondenti s 89,1 % tržeb za normální v sezóně. Podniky se 6,7 % tržeb mají své zásoby vyšší a podniky se 4,2 % tržeb nízké. Stav **zásob surovin a materiálů** považují respondenti reprezentující 92,2 % tržeb za normální v sezóně.

Očekávání vývoje **ekonomické situace** pro příští **tři i šest měsíců** jsou nižší než v dubnu. Zlepšení **ekonomické situace** v příštích třech měsících očekávají podniky s 7,9 % a zhoršení respondenti se 7,4 % tržeb, beze změny s 84,7 %. V průmyslu zpracovatelském se ekonomická situacelepší u 9 % respondentů, u 8,3 % se zhorší a beze změny zůstane u podniků se 82,7 % tržeb.

¹⁾ Hodnocení je provedeno pomocí konjunkturálních sald, což je rozdíl mezi odpověďmi ve variantách zlepšení (růst) a zhoršení (pokles) vyjádřený v %

Pro příštích **šest měsíců** respondenti s 13,1 % tržeb očekávají zlepšení **ekonomické situace**, zhoršení s 9,8 % a respondenti představující 77,1 % tržeb se změnami úrovně ekonomické situace svého podniku neuvažují. Ve zpracovatelském průmyslu se ekonomická situace stabilizuje u respondentů představujících 74 % tržeb, ke zlepšení by mělo dojít u podniků s 14,9 % tržeb a ke zhoršení u podniků, které zahrnují 11,1 % tržeb za respondenty ze zpracovatelského průmyslu.

Celková poptávka (podle knihy zakázek) by se v **příštích třech měsících** ve srovnání se situací v období průzkumu neměla měnit u respondentů se 77,9 % tržeb, s oživením poptávky počítají respondenti s 10,1 % a se snížením respondenti s 12 %. Ve zpracovatelském průmyslu očekávají zvýšení celkové poptávky respondenti s 11,6 % tržeb, snížení očekává 11,7 % respondentů a neměnnost 76,7 % respondentů.

Celkový export by se měl zvýšit u respondentů s 8,6 % tržeb, s neměnností exportu počítají podniky, jejichž tržby činí 81,5 % za celý soubor a snížení exportu očekává 9,9 % respondentů. Ve zpracovatelském průmyslu očekávají zvýšení celkového exportu respondenti představující 9,8 % tržeb, pokles respondenti s 11,2 % tržeb a respondenti se 79 % tržeb se změnami exportu nepočítají.

Celkový dovoz by se měl v příštích třech měsících zvýšit u respondentů se 8,2 % tržeb za soubor podniků, které dovoz realizují, u respondentů se 81 % tržeb v této oblasti ke změnám nedojde a snížení dovozu předpokládají podniky s 10,8 % tržeb. Ve zpracovatelském průmyslu očekává 9,3 % respondentů zvýšení dovozu, 12,3 % snížení a 78,4 % respondentů neočekává změny.

Své **výrobní kapacity vzhledem k zakázkám** považují pro příští měsíce za dostatečné respondenti se 83,4 % tržeb. Více než dostatečné výrobní kapacity by měly být u 15 % a nedostatečné u podniků s 1,6 % tržeb. Ve zpracovatelském průmyslu jsou výrobní kapacity dostatečné u respondentů se 81,3 % tržeb, více než dostatečné u 16,9 % a nedostatečné u 1,8 % respondentů.

Respondenti očekávají pro příští tři měsíce nepatrný pokles tempa **výrobní činnosti** a také tempa **zaměstnanosti**. Zvýšení **výrobní činnosti** očekávají respondenti představující 14,7 % tržeb, se snížením počítá 10,9 % respondentů a respondenti se 74,4 % tržeb se změnami svých výrobních aktivit nepočítají. V oblasti zpracovatelského průmyslu očekávají růst výroby respondenti představující 16,8 % tržeb, neměnný vývoj 71,6 % respondentů a pokles výroby 11,6 % respondentů. Na otázku **zajištěnosti výrobních programů** z hlediska časové perspektivy odpovídali respondenti diferencovaně, a to zejména v souvislosti s odvětvovým zaměřením jejich výrobních aktivit.

S poklesem **zaměstnanosti** počítají respondenti v příštích třech měsících proti situaci v období průzkumu se 14,2 % počtu zaměstnanců. Respondenti se 79 % počtu zaměstnanců se změnami v této oblasti nepočítají a růst předpokládají podniky s 6,8 % zaměstnanců. Obdobné tendence očekávají pro příští tři měsíce také respondenti z oblasti zpracovatelského průmyslu.

Ve srovnání se situací v období průzkumu by se měl **růst cen** průmyslových výrobků týkat 6,5 % tržeb. Se snížením cen uvažují respondenti u 8 % tržeb a s neměnností u 85,5 % tržeb. Ve zpracovatelském průmyslu by se měly ceny zvýšit u 7,3 % tržeb, snížit u 9,1 % tržeb a 83,6 % tržeb zpracovatelského průmyslu by se cenové změny neměly týkat.

Co se týká **finanční situace** mělo v období průzkumu závazky po lhůtě splatnosti 20,3 % z celkového počtu podniků, které odpověděly (tržby těchto podniků představují 10,9 % tržeb za všechny vybrané podniky).

Schopnost podniků platit své závazky ve lhůtě splatnosti se v dalších třech měsících nezmění u 89,6 % počtu respondentů, u 6,1 % se zlepší a u 4,3 % se zhorší.

Úroveň **úvěrů** se bude vyvíjet podle názorů podniků diferencovaně. Se změnami v objemu úvěrů nepočítá 43,1 % počtu podniků, zvýšení úvěrů očekává 9,7 % a snížení 15,7 % počtu podniků. Úvěry nebude mít 31,5 % počtu podniků.

Saldo **indikátoru důvěry v průmyslu** konstruované jako průměr sezónně očištěných konjunkturálních sald ze tří ukazatelů (hodnocení celkové poptávky, zásoby hotových výrobků s opačným znaménkem a očekávaný vývoj výrobní činnosti) se celkově snížilo a oproti hodnotám z května 2011 je také nižší.

2. Konjunkturální průzkum ve stavebních podnicích

Ve **stavebních** podnicích se hodnocení současné ekonomické situace v květnu téměř nezměnilo. Hodnocení celkové poptávky se oproti dubnu snížilo. V květnu hodnotilo 22,7 % respondentů svou **ekonomickou situaci** jako dobrou, 67,5 % jako uspokojivou a 9,8 % jako špatnou. **Stavební činnost** se zvýšila u podniků s 18,7 % objemu stavebních prací, k omezení stavební činnosti došlo u 25,3 % respondentů a u ostatních (s 56 % stavebních prací) ke změnám nedošlo.

Úroveň **celkové poptávky** po produkci svého podniku považovali v období průzkumu za uspokojivou respondenti s 40,9 % stavebních prací. V podnicích, jejichž objem výroby představuje 58,8 % stavebních prací, považovali jejich zástupci úroveň celkové poptávky za nižší a s 0,3 % za vyšší.

Jako hlavní **bariéry růstu produkce** svého podniku označují respondenti nedostatečnou poptávku, respondenti představující 8,4 % stavebních prací bariéry růstu produkce nemají.

Očekávání vývoje **ekonomické situace** pro příští **tři měsíce** jsou nižší než v dubnu, pro příštích **šest měsíců** zůstaly stejné. **Celková ekonomická situace** by měla podle výsledků průzkumu zůstat **v příštích třech měsících** stabilizovaná u respondentů se 77,5 % objemu stavebních prací za všechny respondenty. Zlepšení své ekonomické situace předpokládají respondenti s 10,5 % stavebních prací a zhoršení se 12,%. **V příštích šesti měsících** by se měla ekonomická situace zlepšit u respondentů se 17 % výroby. Zhoršení své ekonomické situace signalizují pro příštích šest měsíců respondenti s 18,7 % výroby, ke změnám proti období průzkumu by nemělo dojít u 64,3 % respondentů.

Respondenti očekávají mírné zlepšení ve **stavební činnosti** a stejně tak i mírné zvýšení **zaměstnanosti**. **Stavební činnost** by se měla zvýšit u respondentů představujících 24,5 % stavebních prací. Ke snížení stavební činnosti by mělo dojít v tomto období u respondentů s 19,3 % stavebních prací a stabilizovaný vývoj předpokládají podniky s 56,2 % výroby za celý soubor. Co se týká očekávaného vývoje **zaměstnanosti** se stabilizací v této oblasti počítají respondenti se 70,4 % zaměstnanců za celý soubor. Zvýšení počtu zaměstnanců proti situaci v období průzkumu předpokládá 5,1 % respondentů a snížení 24,5 % respondentů.

Stavebníci vypovídali také o **kapacitním zajištění svého výrobního programu na příští měsíce**. Z celkového počtu odpovídajících podniků uvedlo 73,4 %, že jejich výrobní kapacity budou v příštích měsících vzhledem k zakázkám, objednávkám a probíhajícím jednáním dostatečné. Objem stavebních prací těchto podniků představuje 48,7 % stavebních prací. Nedostatečné výrobní kapacity bude mít 1,7 % počtu respondentů s podílem objemu stavebních prací 0,4 % a více než dostatečné kapacity by měly být u 24,9 % počtu respondentů (objem jejich stavebních prací představuje 50,9 %).

V průměru by měla být dle odpovědí respondentů **stavební výroba zakázkově zajištěna** na zhruba 8,2 měsíců dopředu.

Růst **cen** předpokládají respondenti u 3 % své produkce, neměnnost u 84,8 % produkce a pokles prodejních cen očekávají respondenti u 12,2 % produkce.

Závazky po lhůtě splatnosti mělo 28,6 % počtu respondentů (objem stavebních prací těchto podniků představuje 17,8 % objemu za všechny respondenty).

Objem **úvěrů** se v příštích třech měsících nezmění podle výsledků průzkumu u 54,2 % počtu podniků, zvýšení úvěrů předpokládá 9,8 % a snížení 8,3 % počtu podniků. Úvěry nebude mít 27,7 % počtu podniků.

Saldo indikátoru důvěry ve stavebnictví, konstruované jako průměr sezónně očištěných konjunkturálních sald ze dvou ukazatelů (hodnocení celkové poptávky a očekávaný vývoj zaměstnanosti v příštích třech měsících) se celkově v květnu snížilo a je stále nižší než před rokem.

3. Konjunkturální průzkum v obchodě

V odvětví **obchodu** se hodnocení současné **ekonomické situace** oproti dubnu téměř nezměnilo. Jako dobrou hodnotilo v květnu **ekonomickou situaci** svého podniku 29 % respondentů, 61,3 % jako odpovídající sezóně a 9,7 % jako špatnou. Zásoby se nezměnily také. Současný **stav zásob** hodnotilo 93,5 % respondentů jako odpovídající sezóně a vysoký stav zásob mělo 6 % respondentů.

Vyšší **požadavky na dodavatele** budou mít v příštích třech měsících respondenti se 14,4 % tržeb, stejné požadavky budou mít firmy s 82 % tržeb a s 3,6 % nižší. **Počet zaměstnanců** se v příštích třech měsících nezmění u 67,6 % respondentů, 19,5 % očekává růst a 12,9 % respondentů pokles. Stabilizované **ceny prodávaného zboží** předpokládají pro další tři měsíce respondenti s 93,2 % tržeb, 2,2 % předpokládá pokles a 4,6 % respondentů očekává růst.

Očekávání vývoje **ekonomické situace** pro období příštích tří i šesti měsíců jsou oproti minulému měsíci vyšší. Z názoru respondentů na vývoj **ekonomické situace** podniku očekávaný v příštích šesti měsících vyplývá, že podniky s 41,8 % tržeb očekávají zlepšení své ekonomické situace, s 47,7 % žádné změny nepředpokládají a 10,5 % podniků očekává zhoršení.

Saldo indikátoru důvěry, konstruované jako průměr sezónně očištěných konjunkturálních sald ze tří ukazatelů (hodnocení ekonomické situace, stav zásob s opačným znaménkem a očekávaný vývoj ekonomické situace) se meziměsíčně mírně zvýšilo, ale v meziročním srovnání je stále nižší.

4. Konjunkturální průzkum ve vybraných odvětvích služeb

Ve **vybraných odvětvích služeb** se v květnu hodnocení současné **ekonomické situace** oproti dubnu zvýšilo. Ve vybraných odvětvích služeb hodnotilo svoji současnou **ekonomickou situaci** 54,9 % respondentů jako dobrou, 41,6 % respondentů ji hodnotilo jako odpovídající sezóně a 3,5 % jako špatnou.

Hodnocení **poptávky** se snížilo, stejně tak její očekávání pro příští tři měsíce. Růst **poptávky** (knihy zakázek) po produkci podniku očekává 24,7 % respondentů, neměnný vývoj předpokládá 71,9 % respondentů a 3,4 % pokles. Neměnnost ve vývoji **cen** očekává 89,3 % respondentů, růst cen 4,6 % respondentů a 6,1 % pokles. Pokles počtu **zaměstnanců** očekává 20 % respondentů, neměnnost 66,1 % a růst počtu zaměstnanců 13,9 % respondentů. Očekávání vývoje celkové **ekonomické situace** pro příští **tři i šest měsíců** jsou nižší než v dubnu.

Saldo indikátoru důvěry ve vybraných odvětvích služeb konstruované jako průměr tří sezónně očištěných ukazatelů (hodnocení ekonomické situace, hodnocení poptávky a očekávaná poptávka) se meziměsíčně snížilo a i v meziročním srovnání je nižší.